

KOOSOLEKU NR 54 PROTOKOLL

Tallinn

30.06.2026

Algus kell 15.30.

Koosolek toimus Microsoft Teamsi vahendusel.

Koosolekut juhatas komisjoni esimees Ingrid Kullerkann.

Protokollis riigi valimisteestuse nõunik Elis Jürgens.

Võtsid osa komisjoni aseesimees Airi Mikli ja komisjoni liikmed Sirje Kaljumäe, Olari Koppel, Teet Raidma, Dilaila Nahkur-Tammiksaar ning asendusliige Gert Uiboaed.

Lisaks osalesid riigi valimisteestuse juht Arne Koitmäe, nõunikud Katrin Laaniste ja Mihkel Pilving, peaspetsialist Leino Mandre.

Vaatlejatena osalesid Sulev Švilponis ja Ain Kalda.

Kell 15.30 alustati tehnilise kontrolliga.

Koosolekuruumi lubati Jaan Toots – mikrofon ja kaamera toimised.

Narva Linna Valimiskomisjoni mikrofon ja kaamera toimised.

Koosolekuruumi lubati vaatleja Sulev Švilponis, kelle kaamera töötas, kuid mikrofon mitte. Ta lubati koosolekut vaatlama.

Koosolekuruumi lubati Ain Kalda, kes esitles end mikrofoni ja videopildi abil.

Koosolekuruumi lubati kasutaja nimega „Märt P“, kes ei reageerinud heli ega video teel, kuid vastates küsimusele, kas ta kuuleb koosolekuruumis toimuvat, andis märku nn tõstetud käe märgiga. Koosoleku juhataja küsis, kas komisjon leiab, et sellisel juhul peaks lubama koosolekut vaatlama. **Gert Uiboaed** vastas, et ei leia. **Olari Koppel** sõnas, et hetkel on kasutaja isikut võimatu tuvastada. Koosoleku juhataja palus kasutaja koosolekuruumist eemaldada, seda tehti.

Koosolekuruumi soovis liituda isik, kes kasutas ebatavalise kirja pildi ja sümbolitega täiendatud kasutajanime „kallis“. Koosoleku juhataja küsis, mida teha sellise kasutajanimega vaatlejaga. **Gert Uiboaed** sõnas, et sellise kasutajanimega ei ole võimalik vaatlejat identifitseerida. Komisjoni liikmed olid eelkõnelejaga nõus. **Ingrid Kullerkann** sõnas, et vaatlejatele on korduvalt selgitatud, millistel tingimustel saab Vabariigi Valimiskomisjoni (VVK) koosolekuid jälgida. Kui kehtestatud reeglitest kinni ei peeta, ei saa neid koosolekuruumi lubada.

Komisjon kinnitas päevakorra:

1. Jaan Tootsi kaebuse lahendamine
2. 25. mail 2026 algatatud järelevalvemenetluse arutelu

1. Jaan Tootsi kaebuse lahendamine

Ingrid Kullerkann selgitas kaebuse menetlemise käiku ja küsis, kas enne asja alustamist on taotlusi. Taotlusi ei olnud.

Ingrid Kullerkann kandis ette kaebuse asjaolud. Kaebus on esitatud Narva Linna Valimiskomisjoni 16. juuni otsuse peale. Kaebuse taustaks oli 1. juunil toimunud osa Narva linnavolikogu liikmete kogunemine, mida kõik volikogu liikmed volikogu istungina ei tunnista. Sellel kogunemisel võeti vastu mitmeid otsuseid – uueks volikogu esimeheks valiti Urbo Vaarmann, linnapea Katri Raigile avaldati umbusaldust ning uueks linnapeaks nimetati Jaan Toots. J. Toots esitas Narva linna valimiskomisjoni esimehele teatise soovist jätkata tööd linnapeana. Valimiskomisjon alustas menetlust ja otsustas selle peatada, küsides seejuures erinevate osapoolte, sh Justiits- ja Digiministeeriumi, seisukohti. Kujunes seisukoht jätta avaldus läbi vaatamata, mille J. Toots vaidlustas. Kaebaja leidis, et Narva Linna Valimiskomisjon ei saanud menetlust sellisel viisil läbi viia. Ta andis kaebajale sõna seitsmeks minutiks.

Jaan Toots sõnas, et volikogu 31 liikmest 16 moodustavad enamuse. 23. aprillil esitatud umbusaldusavaldused saatis volikogu esimees tagasi, kuigi seadus seda ette ei näe. Tuginedes Riigikohtu 2004. a otsusele, mille kohaselt volikogu võib ise kokku tulla, kui esimees kokkukutsumist 1 kuu jooksul eirab, kutsuti 1. juunil volikogu istung kokku. Ta selgitas, kuidas enne seda toimus Narva linnasekretäri asendamine. Ta sõnas, et tema avalduse menetlemist lükati edasi ja hiljem saadeti uus otsus jätta see menetlemata. Vahepeal toimunud volikogu istungil esitati täiendavad dokumendid. Linnavolikogu esimees on määranud järgmiseks volikogu istungiks 26. juuli. Kaebaja palus VVK seisukohta, kas linna valimiskomisjonil oli õigus tema avaldus menetlemata jätta.

Ingrid Kullerkann küsis, kas kaebaja jääb kaebuse juurde ja soovib jätkuvalt VVK seisukohta. **Jaan Toots** vastas, et tulevikus sarnase olukorra esinemisel oleks VVK seisukoht vajalik.

Koosoleku juhataja andis sõna Narva Linna Valimiskomisjonile.

Sergei Solodov sõnas, et valimiskomisjon lähtub otsuse tegemisel asjaoludest. 1. juunil toimunud kogunemine ei olnud volikogu istung, kuna seda ei kutsutud kokku volikogu töökorra kohaselt. Tekkis ebaselge olukord, kus 16 volikogu liiget tegid otsuseid, samal ajal kui 15 liiget kogunemisel ei osalenud. Õigusselguse saamiseks pöörduti Justiits- ja Digiministeeriumi ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poole, kuid selget vastust ei saadud, mistõttu otsustas valimiskomisjon J. Tootsi avalduse menetlemise peatada. Ta rõhutas, et kõnealused otsused edastati valimiskomisjonile e-posti teel, mitte dokumendihaldussüsteemi kaudu. Asjaajamiskorra kohaselt peavad otsused olema registreeritud dokumendiregistris ja edastatud linnavalitsusele, kuid seda ei tehtud, ehkki neile olid antud otsuse numbrid ja saadeti registreerimata kujul kantselei meilile.

Kairi Johannes selgitas, et otsuse nr 22 tegemisel lähtuti õigusliku selguse puudumisest. Volikogu esimehelt oli olemas teavitus, et tegemist ei olnud ametliku volikogu istungiga. Tavapärane praktika puudus, kuna volikogu otsuseid ei olnud tänaseni ettenähtud korras registreeritud ega avalikustatud. Valimiskomisjoni otsus oli nii menetluse edasilükkamisel kui hilisemal lõpetamisel ühehäälnine. **Sergei Solodov** lisas, et valimiskomisjon lähtus otsuse tegemisel sellest, et kohaliku omavalitsuse valimise seadus ei anna valimiskomisjonile pädevust seadust tõlgendada.

Airi Mikli küsis kaebajalt, kas esitatud kaebus on seotud sellega, et teda valiti linnapeaks, ning esitas sellekohase taotluse Narva Linna Valimiskomisjonile. **Jaan Toots** vastas jaatavalt ja täpsustas, et dokumente ei jäetud taotluslikult registreerimata, vaid volikogu esimees andis käskkirja dokumente mitte registreerida.

Airi Mikli küsis, kas kaebaja on seisukohal, et on valitud Narva linnapeaks ning sellega kaasnevad Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest (KOKS) tulenevad õigused moodustada linnavalitsus. **Jaan Toots** nõustus ja lisas, et olukord on muutunud – uus volikogu istung on kokku kutsutud 26. juuliks, kus neid punkte ka arutatakse.

Airi Mikli küsis, kas kaebajal oli valitud linnapeana asjaolusid, mis takistasid teda valitud linnapea õigusi teostamast. **Jaan Toots** vastas, et tema asemel oleks pidanud valimiskomisjon

määrama volikokku asendusliikme, kuid seda ei tehtud ning enne seda ei saa teda linnapeana aktsepteerida. **Airi Mikli** küsis, kas sellisel juhul valimiskomisjon aktsepteerib, kes on linnapea ja kellel on õigus valitsus moodustada. **Jaan Toots** nõustus ja lisas, et jääb ootama valimiskomisjoni otsust.

Airi Mikli esitas Narva linna valimiskomisjoni esindajatele sama küsimuse: kas valimiskomisjon on organ, kes peab enne aktsepteerima volikogus tehtud otsuseid uue linnapea valimise kohta. **Sergei Solodov** vastas, et valimiskomisjon peab otsuseid vastu võtma olemasoleva info alusel. Info puudumisel tuleb haldusmenetluse seadusest tulenevalt lähtuda uurimispõhimõttest.

Ingrid Kullerkann küsis, kas J. Tootsil oli takistus moodustada linnavalitsus olukorras, kus valimiskomisjon ei ole veel oma otsust teinud, ning kas valimiskomisjoni otsuse puudumine välistab linnavalitsuse moodustamise võimaluse. **Kairi Johannes** vastas, et otsuse puudumine formaalselt ei välista, kuid muudab edasise menetlemise keeruliseks. Edasiseks tegevuseks on vajalik määrata asendusliige ja teha isikute vahetus Narva linnavolikogus; kui see jääb tegemata, jääb protseduur seisma. J. Tootsil oli siiski võimalus tegutseda linnapeana ja alustada linnavalitsuse moodustamist.

Ingrid Kullerkann märkis, et seaduse kohaselt ei saa haldusakti kehtetuks tunnistamist nõuda üksnes vorminõuetele mittevastavuse tõttu, ning küsis, mida peaks Narva Linna Valimiskomisjon sellises olukorras tegema – kaebaja hinnang, et menetlusreegleid on rikutud, ei pruugi iseenesest olla piisav alus. **Jaan Toots** vastas, et sellepärast soovis ta saada VVK seisukohta. Ta selgitas, et ei saanud edasi tegutseda seni, kuni ta oli endiselt volikogu liige, kuivõrd valimiskomisjon ei olnud oma otsust teinud.

Airi Mikli küsis, kas hetkel, mil J. Toots valiti linnapeaks, esines konkreetne takistus, kus tal ei olnud võimalik valitsuse moodustamisega jätkata. **Jaan Toots** vastas, et valitsuse liikmed olid olemas ja teada, kuid ta ei saanud moodustamisega edasi minna, kuna oli samal ajal volikogu liige ega saanud seetõttu linnapeana tegutseda.

Airi Mikli märkis, et kaebajal oli KOKS § 28 lg 1 alusel olnud võimalus asuda valitsust moodustama. **Jaan Toots** selgitas, et järgmise sammuna oleks ta pidanud ise peatama oma volikogu liikme volitused, misjärel oleks valimiskomisjon eeldatavasti määranud asendusliikme. Ta sõnas, et selline tegevuskäik poleks olnud korrektne.

Kairi Johannes selgitas, et otsust ei saadud teha, kuna volikogu esimehelt oli teatis, et istung ei olnud ametlik ega tema kokku kutsutud. Ametlikku registreeritud dokumenti komisjonile ei laekunud. Komisjoni oli eelnevalt teavitatud kogunemisest ning volikogu esimees palus mitte käsitleda seal vastu võetut Narva linnavolikogu õigusaktidena ega teha nende alusel õiguslikke tagajärgi kaasa toovaid otsuseid. Seetõttu puudus komisjonil alus edasiseks tegevuseks.

Gert Uiboaed sõnas, et VVK pädevuses on lahendada valimiskaebusi. Tegu ei ole valimiskaebusega. Ta küsis, kas kaebaja kaalus kohtu poole pöördumist. **Jaan Toots** vastas, et ei kaalunud, sest kohtumenetlus võtab kaua aega.

Ingrid Kullerkann palus komisjoni liikmete seisukohti.

Airi Mikli sõnas, et J. Toots leiab, justkui takistaks valimiskomisjoni tegemata otsus tal linnapeana oma õigusi realiseerida. Ta rõhutas, et VVK pädevus piirdub järelevalvega valimiste korraldajate ja komisjonide üle ega laiene KOV korralduse või volikogu tegevuse probleemidele. Ta märkis, et 1. juunil tekkis J. Tootsil valimistulemuste alusel õigus asuda KOVVS § 28 lg 1 kohaselt linnavalitsust moodustama. Ta oli seisukohal, et valimiskomisjoni tegevus ei saanud seda takistada ning asendusliikme määramine seda õigust ei mõjuta. Narva Linna Valimiskomisjoni otsused ei ole küll tehtud alusel, mida valimisseadused ette näevad, aga menetlemise käigus tehtud vigade parandamine ei annaks teistsugust lahendust. Narva Linna Valimiskomisjoni otsus ei riivanud kaebaja õigusi ega olnud ka komisjonil võimalik muud otsust teha. Ta oli seisukohal jätta kaebus rahuldamata.

Sirje Kaljumäe sõnas, et õigus korraldusele ja menetlusele on olemas ning Narva Linna Valimiskomisjon oli kohustatud avaldust menetlema, mida ta ka tegi. Küsimus on, kas läbi vaatamata jätmiseks oli alus. Ta märkis, et menetlus peab viima ka mingi tulemuseni, mitte olema eesmärk iseeneses. Ta leidis, et komisjoni otsus ei oleks niikuinii mõjutanud J. Tootsi vaidlustamata otsusele tuginevat staatust valitud linnapeana, mida kinnitab ka tema asumine valitsust moodustama. Õiguslikult oli võimalik, poliitiliselt jäi ebaselgeks, miks ta volikogu liikme staatusest ei loobunud – seda küsimust ei saanud valimiskomisjon lahendada. Ta oli seisukohal jätta kaebus rahuldamata.

Dilaila Nahkur-Tammiksaar sõnas, et kui kaebaja õiguste rikkumist ei tuvasta, peaks jätma kaebuse läbi vaatamata. Ta nõustus ka jätta kaebus rahuldamata.

Gert Uihoaed sõnas, et VVK ei saa ega pea sellist kaebust menetlema. Kaebaja jutust ei tuvastatud, et ta poleks saanud oma õigusi realiseerida. Ta oli seisukohal jätta kaebus rahuldamata.

Olari Koppel sõnas, et tegu on poliitilise taustaga probleemiga. Ta nõustus Narva Linna Valimiskomisjoniga – otsuste tegemisel saavad nad lähtuda ametlikest dokumentidest. Vajadusel on tema kohtu arutada. Narva Linna Valimiskomisjonil ei olnud võimalik teistsugust otsust teha. Ta oli seisukohal jätta kaebus rahuldamata.

Teet Raidma märkis, et VVK saab täita järelevalve funktsiooni ja hinnata Narva Linna Valimiskomisjoni tegevust. Ta oli seisukohal, et linna valimiskomisjon tegutses õigesti, sest puudusid ametlikud dokumendid. Ta oli seisukohal jätta kaebus rahuldamata.

Ingrid Kullerkann sõnas, et valimiskaebemenetlus on lühikeste tähtaegadega ning vaidlustatavad on valimiste korralduse toimingud. Kui on võimalus valida läbivaatamata jätmise ja sisulise lahendamise vahel, tuleks eelistada sisulist lahendamist. Ta märkis, et ei kohtusse ega valimiskomisjoni ei saa pöörduda üksnes eesmärgiga kontrollida, kas menetlus on korrektselt läbi viidud. Ta nõustus eelkõnelejatega, et kuigi J. Tootsi esitatud põhjendused on arusaadavad, tuleb lähtuda seadusest. Seaduse järgi ei olnud J. Tootsil takistust linnavalitsuse moodustamiseks. Seega ei saa öelda, et J. Tootsi õigusi rikuti ning kaebus tuleb jätta rahuldamata.

Konsensusel alusel

otsustati:

võtta vastu Vabariigi Valimiskomisjoni otsus nr 99 „**Jaan Tootsi kaebuse lahendamine**“.

2. 25. mail 2026 algatatud järelevalvemenetluse arutelu

Ingrid Kullerkann andis ülevaate järelevalvetaotluse sisust ja andis sõna Katrin Laanistele, kellel oli palunud kontrollida käsunduslepingu võimalikke muudatusi.

Katrin Laaniste sõnas, et käesoleva päeva hommikul kinnitas Rae vallasekretär telefonitsi, et käsunduslepingus muudatusi ei ole tehtud ja neid ka ei plaanita. Ta märkis, et käesolev päev on esialgse lepingu kohaselt lepingu kehtivuse viimane päev.

Sirje Kaljumäe küsis, kas VVK peab minevikusündmuse üle järelevalvet tegema. **Airi Mikli** sõnas, et pole ratsionaalne jätkata järelevalvemenetlust olukorra üle, mis on lõppenud. **Sirje Kaljumäe** lisas, et oleks tahtnud pooltelt rohkem küsimusi küsida.

Gert Uihoaed küsis, kas juhul, kui tuvastatakse alus, mille kohaselt isik ei tohiks olla volikogu liige, peatub tema volikogu liikme staatuse automaatselt või on tal vaba voli otsustada, kas astuda samm käsunduslepingu lõpetamiseks. Ta soovis teada, kas isikul on valikuvabadus, kumba teed minna. Ta lisas, et kui olukord on juba lõppenud ja isik ei ole käsunduslepingut pikendanud, on ta sisuliselt juba valinud lepingu lõpetamise tee.

Olari Koppel märkis, et kuna käsundusleping lõpeb juba homsest, ei saa komisjon mingeid meetmeid rakendada, kuid selline olukord talle ei meeldi. **Ingrid Kullerkann** küsis, kas ta näeb

selles asjas sisulist probleemi. **Olari Koppel** vastas, et näeb suurt sisulist probleemi: volikogu liige oli samal ajal ka vallavalitsuses tööl. Ta sõnas, et on sellise praktika vastu ning leidis, et kui tegelikku töösuhet on võimalik käsunduslepingutega varjata, on tegemist lüngaga õigussüsteemis.

Ingrid Kullerkann küsis volikogu liikme tegevusvaldkonna kohta. **Olari Koppel** selgitas, et isik täitis vastavalt vajadusele oma ekspertteadmistele vastavaid ülesandeid, sh planeeringumenetluses planeeringute koostamist või selle juures abistamist. Kuna planeering jõuab eeldatavasti otsustamiseks volikokku, on lubamatu, kui volikogu liige peab hiljem hindama enda tehtud tööd. Ta lisas, et kui VVK on organ, kes peaks sellistele küsimustele reageerima ja selgust looma, siis praeguses ajaraamis komisjonist abi ei ole.

Airi Mikli küsis, kas komisjon peaks tegema otsuse ka sisulises küsimuses või piirduda seisukohaga, et kuna käsunduslepingud on üldjuhul sõlmitud lühiajaliselt ja VVK menetleb kaebust esitatud asjaolude põhjal, siis olukorras, kus leping lõpeb enne asjaolude tuvastamist, on mõistlik menetlus lõpetada, kuna otsusel puuduksid õiguslikud tagajärjed.

Ingrid Kullerkann küsis, kui teise vallaga oli analoogne leping, jättis VVK kaebuse läbi vaatamata, kuid järelevalve algatati. **Katrin Laaniste** vastas jaatavalt.

Airi Mikli märkis, et sellised lepingud on volikogudes sagedad, kuid VVK ei kontrolli süstemaatiliselt töötamise registrit. Komisjonini info jõudmine on pigem juhuslik ning objektiivseid tunnuseid kõigi selliste juhtumite menetlemiseks ja lahendamiseks ei ole. Ta pakkus, et komisjon ei võtaks sisulist seisukohta selles, kas tegemist oli käsunduslepingu või tegeliku töösuhetega, kuna selle tuvastamine on juba kaua aega võtnud ning leping on nüüdseks lõppenud, seega ei ole seda otstarbekas tuvastada.

Sirje Kaljumäe sõnas, et esitatud vastuste põhjal tahaks väita, et tegemist ei olnud töölepinguga – sisemine hinnang on pigem, et oli. Praeguste vastuste põhjal ei ole võimalik teha adekvaatset otsust, vaid oleks vaja täiendavat infot. Menetluse lõpetamise osas nentis ta, et kuna leping on lõppenud, puudub komisjonil järelevalve ese.

Teet Raidma täpsustas, et leping praegusel hetkel siiski veel kehtib, mistõttu ei saa rääkida juba lõppenud asjast.

Gert Uihoaed märkis, et vastuste põhjal näib, et isik on seal siiski tööl, kuigi vastused on sõnastatud oskuslikult viisil, mis töösuhete olemasolu varjab. Ta lisas, et kuna on lepingu kehtivuse viimane päev, puudub komisjonil võimekus jõuda asja menetleda enne lepingu lõppemist.

Dilaila Nahkur-Tammiksaar märkis, et kui komisjon poleks sekkunud, oleks leping ilmselt kauem kehtinud.

Ingrid Kullerkann sõnas, et komisjon peab teatama menetluse lõpetamisest, ning leidis, et see ei takista VVK-l alustada uut järelevalvemenetlust, kui sõlmitakse uus leping. Ta märkis, et vastamisega viivitati üsna pikalt ning sooviks küsida täpsustavaid küsimusi.

Sirje Kaljumäe tegi ettepaneku sõnastada, et komisjonile on teatatud lepingu lõppemisest vastaval kuupäeval ning komisjonil puudub alus kahelda selle teabe õigsuses. Ta lisas, et järelevalvet võib vajadusel alustada.

Ingrid Kullerkann tegi ettepaneku menetlus lõpetada, tuues põhjenduseks, et alus on lepingu lõppemisega ära langenud, kuid uue lepingu sõlmimisel alustatakse vajadusel uut järelevalvemenetlust. Ta lisas, et komisjon peab sel viisil töötamist üldiselt problemaatiliseks ning jälgib sarnaseid olukordi edaspidi teravdatud tähelepanuga.

Komisjoni liikmed nõustusid ettepanekuga.

Koosolek lõppes kell 16.45.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingrid Kullerkann
Juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Elis Jürgens
Protokollija